

ODPIS

Sygn. akt VIII U 2369/14

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący del. SSR Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Anna Narożna

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r. w Poznaniu

odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 15 maja 2014r., znak: ENMS/25/026044456

w sprawie W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. W..

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych poczynając od dnia 16 marca 2014r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 maja 2014 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 83.8.43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 13.1440 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku złożonego w dniu 19 marca 2014 r., odmówił W. M. przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Organ rentowy uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach 11 lat + 6 m-cy + 15 dni z okresu zatrudnienia w E. Operator spółka o.o. od dnia 01.03.1987 r. do dnia 31.12.1998 r. Natomiast nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w E. od dnia 01.12.1977 r. do dnia 28.02.1987 r. Nadto organ rentowy wskazał, iż przyjął za udowodnione 25 lat + 11 m-cy + 26 dni okresów składkowych oraz o lat + 3 m-ce + 17 dni okresów nieskładkowych (łącznie 26 lat + 3 m-ce + 13 dni) /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 26 maja 2014 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **W. M.** złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Odwołujący wskazał na świadków, z którymi w spornym okresie pracował w szczególnych warunkach /vide odwołanie k. 2 akt/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji /vide odpowiedź na odwołanie k. 3-4 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Nie jest członkiem OFE.

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym łącznie 26 lat + 3 m-ce + 13 dni, w tym 25 lat + 11 m-cy + 26 dni okresów składkowych oraz 0 lat + 3 m-ce + 17 dni okresów nieskładkowych.

W dniu 19 marca 2014 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury i z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku odwołujący dołączył m.in. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 29 czerwca 2004 r. wystawione przez Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) S.A., w którym wskazano, iż w okresie od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 28 lutego 1987 r. W. M. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy montażu i remoncie urządzeń elektroenergetycznych (wykaz A dział II rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r.), na stanowisku elektromonter budowy stacji elektroenergetycznych (dział II poz. 1 pkt. 18 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12 sierpnia 1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach).

Decyzją z dnia 15 maja 2014 r. organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania prawa do emerytury, ze względu na niewykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał za wykazane 11 lat + 6 m-cy + 15 dni stażu pracy w warunkach szczególnych w (...) spółka z o.o. Nie uznał natomiast za wykazany staż pracy w warunkach szczególnych w E. w okresie od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 28 lutego 1987 r., gdyż w przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach posłużono się inną nazwą stanowiska pracy, niż wynika z przywołanego działu II, poz. 1 pkt. 18 wykazu A zarządzenia resortowego.

bezsporne; nadto dowód: wniosek o emeryturę, świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, decyzja – w aktach emerytalnych odwołującego

W okresie od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 28 lutego 1987 r. odwołujący był zatrudniony w Zakładzie (...) (po przekształceniach działającym później pod nazwą Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) S.A.; dalej: (...)) jako elektromonter.

Odwołujący pracował wraz z R. G. (zatrudnionym w (...) w latach 1970-1977 oraz 1978-2008), T. M. (1) (zatrudnionym w (...) od 1977 r. do nadal) i W. Ł. (zatrudnionym w (...) od 1977 r. do nadal). Odwołujący i wymienieni świadkowie – elektromonterzy wykonywali wszystkie prace związane z budową linii elektroenergetycznych, począwszy od prac ziemnych przy budowie kanałów kablowych z prefabrykatów, poprzez montaż i demontaż słupów wysokiego napięcia, układanie kabli, montaż i szynowanie transformatorów i aparatury na stacjach transformatorowych 110, 220 i 400 kV, instalowanie izolatorów przepustowych, układów chłodzenia, aż do rozruchu zamontowanych urządzeń, a później ich napraw. Wszyscy wykonywali te prace w ramach zatrudnienia na pełen etat, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący nie miał dłuższych absencji w pracy.

R. G., T. M. (1) i W. Ł. otrzymali świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, zawierające co do charakterystyki pracy sformułowanie przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, a co do określenia zajmowanego stanowiska pracy sformułowanie elektromonter urządzeń rozdzielczych i stacyjnych. Odwołujący natomiast otrzymał świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, zawierające co do charakterystyki pracy sformułowanie przy montażu i remoncie urządzeń elektroenergetycznych, a co do określenia zajmowanego stanowiska pracy sformułowanie elektromonter budowy stacji elektroenergetycznych.

dowód: dokumenty w aktach osobowych odwołującego – k. 18 (koperta); świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach – akta emerytalne R. G. – k. 30 (koperta); zeznania świadków: R. G. – k. 38v, T. M. (2) – k. 38v-39, W. Ł. – k. 39; zeznania odwołującego – k. 39v

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków i zeznań odwołującego.

Oceniając powyższy stan faktyczny Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez strony postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary. W szczególności sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia odwołującego w (...). Strona pozwana dokumentów tych nie zakwestionowała.

Za spójne i konsekwentne należało uznać **zeznania świadków** R. G., T. M. (1) i W. Ł., którzy potwierdzili fakt i charakter pracy odwołującego w latach 1977-1987. Ich zeznania były jasne, rzeczowe, przekonywujące. Sąd nie dopatrzył się okoliczności przemawiających za tym, aby przyjąć, że świadkowie podawali nieprawdę chcąc zeznać na korzyść odwołującego.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania **odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami przesłuchanych świadków. W sposób przekonywujący i rzeczowy odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca jako elektromontera.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440).

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonemu, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi :

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
  - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
  - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż:

1. odwołujący w dniu 16 marca 2014 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada ponad 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uwzględnił bowiem okresu od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 28 lutego 1987 r. z tytułu zatrudnienia w (...).

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) wraz z załącznikiem do tego rozporządzenia.

Na podstawie § 2 powoływanego rozporządzenia okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 cyt. rozporządzenia – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". W wykazie tym są wymienione m. in.:

w dziale II W energetyce

Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 Nr 8 poz. 43 ze zm.) okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). W uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r. Sąd Najwyższy wskazał, że Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625:

„okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Przenosząc powyższe rozważania Sądu Najwyższego na grunt sprawy niniejszej należy stwierdzić, że odwołujący przedstawił dowody na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze większym niż to wynika z ustaleń organu rentowego. Do okresu pracy w szczególnych warunkach należało zaliczyć okres zatrudnienia w (...) i stałego, w pełnym wymiarze czasu wykonywania pracy przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych, na stanowisku elektromontera urządzeń rozdzielczych i stacyjnych od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 28 lutego 1987 r. [= 9 lat + 3 m-ce + 0 dni – wszystko okresy składkowe, czyli efektywnego świadczenia pracy – vide: karta przebiegu zatrudnienia w aktach emerytalnych odwołującego].

Oznacza to, że odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Uwzględniając do uznanych przez organ rentowy okresów wykonywania pracy elektromontera pogotowia elektroenergetycznego w (...) spółka z o.o. [= 11 lat + 6 m-cy + 15 dni], także okres pracy w (...) od dnia 1 grudnia 1977 r. do dnia 28 lutego 1987 r. [= 9 lat + 3 m-ce + 0 dni], odwołujący przepracował w warunkach szczególnych łącznie **20 lat + 9 m-cy + 15 dni**.

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych orzeczono jak w wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznano odwołującemu prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 16 marca 2014 r., tj. od dnia spełnienia kryterium ukończenia 60 lat w miesiącu, w którym odwołujący złożył wniosek o emeryturę.

/-/ Maciej Nawrocki